

UCHWAŁA NR
RADY MIASTA SZCZECIN
z dnia 2024 r.

w sprawie skargi na Prezydenta Miasta Szczecin

Na podstawie art. 229 pkt 3 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2024 r. poz. 572), **Rada Miasta Szczecin uchwala, co następuje:**

§ 1. Uznaje za niezasadną skargę Pana na Prezydenta Miasta Szczecin w sprawie rażących zaniedbań w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa ludności cywilnej w przypadku wystąpienia potencjalnych zagrożeń.

§ 2. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

UZASADNIENIE

Pismem z dnia 01 września 2024 roku Pan zam. w Szczecinie przy ul. wniósł skargę na Prezydenta Miasta Szczecin w zakresie rażących zaniedbań w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa ludności cywilnej w przypadku wystąpienia potencjalnych zagrożeń. Motywem skierowania skargi, jak wskazał Skarżący była odpowiedź na skierowany w dniu 18 sierpnia 2024r. do Urzędu Miasta Szczecin wniosek o udostępnienie informacji publicznej dotyczącej przydziału miejsc w schronach/budowlach ochronnych. Odpowiedź na przedmiotowy wniosek Skarżący otrzymał w dniu 27 sierpnia 2024 r. od Dyrektora Wydziału Zarządzania Kryzysowego i Ochrony Ludności Urzędu Miasta Szczecin. Zdaniem Skarżącego z ww. odpowiedzi wynika, iż Gmina Miasto Szczecin nie posiada regulaminu ani innego dokumentu, który określa zasady przydziału miejsc w budowlach ochronnych, nie posiada opracowanych kryteriów przydziału miejsc w budowlach ochronnych, ani procedur w zakresie podjęcia jakichkolwiek kroków przez mieszkańca w celu zapewnienia sobie miejsca w budowlach ochronnych. Ponadto nie wyznaczono osoby odpowiedzialnej za nadzór nad procesem przydziału miejsc dla mieszkańców w budowlach ochronnych, co pokazuje niepokojący obraz podejścia władz Szczecina do kwestii obrony cywilnej. Powołał się przy tym na następujące przepisy:

1. Art. 7 ust. 1 pkt 14 ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 609 z późn. zm.), zgodnie z którym zaspokajanie zbiorowych potrzeb wspólnoty należy do zadań własnych gminy. W szczególności zadania własne obejmują sprawy porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli oraz ochrony przeciwpożarowej i przeciwpowodziowej, w tym wyposażenia i utrzymania gminnego magazynu przeciwpowodziowego;

2. Art. 2, art 3 pkt 1 art. 19 ust. 1 i 2 oraz art. 21b ust. 1 ustawy z dnia 26 kwietnia 2007 r. o zarządzaniu kryzysowym (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 122 z późn. zm.) Przepisy te definiują pojęcie zarządzania kryzysowego (działalność organów administracji publicznej będąca elementem kierowania bezpieczeństwem narodowym, która polega na zapobieganiu sytuacjom kryzysowym, przygotowaniu do przejmowania nad nimi kontroli w drodze zaplanowanych działań, reagowaniu w przypadku wystąpienia sytuacji kryzysowych, usuwaniu ich skutków oraz odtwarzaniu zasobów i infrastruktury krytycznej) sytuacji kryzysowej (sytuacja wpływająca negatywnie na poziom bezpieczeństwa ludzi, mienia w znacznych rozmiarach lub środowiska, wywołującą znaczne ograniczenia w działaniu właściwych organów administracji publicznej ze względu na nieadekwatność posiadanych sił i środków) oraz zadania prezydenta miasta w sprawach zarządzania kryzysowego. Zgodnie z ww. przepisami do zadań prezydenta miasta w należy: (1) kierowanie monitorowaniem, planowaniem, reagowaniem i usuwaniem skutków zagrożeń na terenie gminy; (2) realizacja zadań z zakresu planowania cywilnego, w tym: realizacja zaleceń do gminnego planu zarządzania kryzysowego i opracowywanie i przedkładanie staroście do zatwierdzenia gminnego planu zarządzania kryzysowego (3) zarządzanie, organizowanie i prowadzenie szkoleń, ćwiczeń i treningów

z zakresu zarządzania kryzysowego (4) wykonywanie przedsięwzięć wynikających z planu operacyjnego funkcjonowania gmin i gmin o statusie miasta; (5) zapobieganie, przeciwdziałanie i usuwanie skutków zdarzeń o charakterze terrorystycznym (5a) współdziałanie z Szefem Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego w zakresie przeciwdziałania, zapobiegania i usuwania skutków zdarzeń o charakterze terrorystycznym; (6) organizacja i realizacja zadań z zakresu ochrony infrastruktury krytycznej. Na potrzeby zapewnienia ochrony lokalnej społeczności w sytuacji kryzysowej lub możliwości wystąpienia sytuacji kryzysowej prezydent miasta określa szczególne formy udzielania pomocy dla lokalnej społeczności.

3. Paragraf 1 ust., 1 i 2 oraz § 2 Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 21 kwietnia 2022 r. w sprawie sposobu wykonywania zadań w ramach obowiązku obrony (Dz. U. poz. 875), które określa sposób wykonywania zadań w ramach obowiązku obrony m.in. przez prezydenta miasta, których wykonywanie polega na: (1) tworzeniu warunków organizacyjnych planowania i realizacji zadań obronnych; (2) koordynowaniu planowania i realizacji zadań obronnych; (3) współdziałaniu organów administracji publicznej, przedsiębiorców, innych jednostek organizacyjnych oraz organizacji pozarządowych w planowaniu i realizacji zadań obronnych; (4) współdziałaniu organów administracji publicznej z terenowymi organami wykonawczymi Ministra Obrony Narodowej w planowaniu i realizacji zadań obronnych; (5) współdziałaniu organów administracji publicznej z podmiotami leczniczymi nadzorowanymi przez Ministra Obrony Narodowej w planowaniu i realizacji zadań obronnych w obszarze zabezpieczenia medycznego Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej i wojsk sojuszniczych; (6) zapewnianiu warunków przekazywania informacji i decyzji dotyczących planowania i realizacji zadań obronnych na wszystkich szczeblach administracji. W wykonywaniu zadań obronnych organy administracji publicznej, przedsiębiorcy i kierownicy innych jednostek organizacyjnych oraz władze organizacji pozarządowych uwzględniają potrzeby obronne państwa, obejmujące w szczególności: (1) utrzymywanie, przebudowę i modernizację systemu obronnego państwa, w tym Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej; (2) przygotowanie podległych lub nadzorowanych jednostek organizacyjnych do wykonywania nałożonych na nie zadań obronnych w poszczególnych stanach gotowości obronnej państwa; (3) przygotowanie do niezakłóconego funkcjonowania organów administracji publicznej, przedsiębiorców, innych jednostek organizacyjnych oraz organizacji pozarządowych oraz wsparcia Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej i wojsk sojuszniczych w poszczególnych stanach gotowości obronnej państwa; (4) przygotowanie ludności i warunków jej ochrony na wypadek wojny.

Po przeprowadzeniu postępowania wyjaśniającego na posiedzeniu w dniu 17 października 2024 roku, Komisja Skarg, Wniosków i Petycji RM przyjęła informacje otrzymane od Prezydenta Miasta Szczecin, który wskazał, że w obecnym stanie prawnym brak jest jakichkolwiek regulacji umożliwiających przydział miejsc w budowlach ochronnych, a także określenia zasad przydziału miejsc, opracowania kryteriów przydziału miejsc, opracowania procedur w zakresie zapewnienia sobie miejsca przez mieszkańca, wyznaczenia osoby odpowiedzialnej za nadzór nad procesem przydziału miejsc w budowlach ochronnych dla mieszkańców. Należy zauważyć, że w przypadku wystąpienia zagrożenia budowle ochronne będą obiektami dostępnymi dla wszystkich osób przebywających na terenie miasta, a każdy obywatel sam zdecyduje, do której budowli ochronnej się uda w momencie otrzymania sygnału o zagrożeniu. Budowle ochronne na terenie miasta, za wyjątkiem schronów dowodzenia, nie mogą być dedykowane do ochrony konkretnej grupy osób. W związku z powyższym miejsca w budowlach ochronnych nigdy nie były i nie będą podlegały „reglamentacji”. Ponadto, wskazał, że w przypadku wystąpienia bezpośredniego zagrożenia Miasta działaniami przeciwnika, część mieszkańców zostanie ewakuowana zgodnie z Planem ewakuacji III stopnia do innych mniej zagrożonych rejonów lub opuści miasto na własną rękę. Ponadto, zgodnie z „Planem operacyjnym funkcjonowania Gminy Miasto Szczecin w warunkach zewnętrznego zagrożenia bezpieczeństwa państwa i w czasie wojny” planuje realizację zadań obronnych, w tym zadań dotyczących przygotowania budowli ochronnych, stosownie do wprowadzanych stanów gotowości obronnej państwa. W „Tabeli realizacji zadań obronnych” oraz „Kartach realizacji zadań obronnych” wyznaczono zadania oraz wykonawców do przygotowania budowli ochronnych. Przedmiotowy Plan jest dokumentem niejawnym. Odnosząc się do przedstawionej w skardze analizie, zwrócił uwagę, że

zawiera ona szereg niezgodnych z przepisami prawa lub bardzo uogólnionych tez. Jednocześnie uzupełnił, że:

- ustawa z dnia 26 kwietnia 2007 roku o zarządzaniu kryzysowym nie obejmuje tematyki budowli ochronnych, w tym przydziału miejsc,
- ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym art. 7 ust. 1 pkt 14 nie dotyczy budowli ochronnych. Jedynym dokumentem zawierającym w swojej treści definicję oraz zakres zadań obrony cywilnej jest I Protokół Dodatkowy do Konwencji Genewskich z dnia 12.08.1949 r. o ochronie ofiar międzynarodowych konfliktów zbrojnych, sporządzony dnia 8 czerwca 1977 r. który został ratyfikowany przez Rzeczpospolitą Polską. Ustawa z dnia 11.03.2022 r. o obronie Ojczyzny nie zawiera unormowań prawnych regulujących przedmiotowy zakres. Brak regulacji ustanawiającej wymogi techniczne i zasady eksploatacji schronów, uniemożliwia jednoznaczny identyfikację takich obiektów jako schrony. Dodatkowo przywołany stan prawny uniemożliwia planowanie i wydatkowanie środków finansowych na schrony/budowle ochronne. Jednocześnie uchylene z dniem 23 kwietnia 2022r. ustawy o powszechnym obowiązku obrony RP, doprowadziło do likwidacji terenowych organów obrony cywilnej w rozumieniu art. 17 ust 6 tej ustawy, a tym samym m.in. Szef Obrony Cywilnej Powiatu/Gminy utracił uprawnienia w zakresie kierowania i koordynowania przygotowań i realizacji przedsięwzięć obrony cywilnej przez instytucje, przedsiębiorców i inne jednostki organizacyjne oraz organizacje społeczne działające na ich terenie. Biorąc pod uwagę treść skargi, powszechnie obowiązujące przepisy oraz udzielone przez Prezydenta Miasta Szczecin wyjaśnienia, wskazać należy, iż przywołane przez Skarżącego argumenty pozostają subiektywną oceną działań Prezydenta w kontekście przywołanych przez skarżącego dość ogólnie sformułowanych obowiązków prawa. Po analizie złożonej skargi i przedstawionych wyjaśnieniach skargę należy uznać za nieuzasadnioną.

Zgodnie z przepisem art. 239 Kodeksu postępowania administracyjnego, w przypadku, gdy skarga, w wyniku jej rozpatrzenia, została uznana za bezzasadną i jej bezzasadność wykazano w odpowiedzi na skargę, a skarżący ponowił skargę bez wskazania nowych okoliczności - organ właściwy do jej rozpatrzenia może podtrzymać swoje poprzednie stanowisko z odpowiednią adnotacją w aktach sprawy - bez zawiadamiania skarżącego.

Przewodniczący Komisji
ds. Skarg, Wniosków i Petycji Rady Miasta

Dariusz Smoliński